

Sygn. akt VI Ka 552/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Barbara Żukowska (spr.)

Sędziowie SO Robert Bednarczyk

SO Tomasz Skowron

Protokolant Anna Potaczek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Zbigniewa Jaworskiego

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2013 r.

sprawy **R. S.**

oskarżonego z art. 280 § 1 kk i inne

z powodu apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 22 sierpnia 2013 r. sygn. akt II K 1066/13

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego R. S. w ten sposób, że:

- w pkt I części dyspozytywnej z opisu czynu eliminuje element o doprowadzeniu pokrzywdzonej do stanu bezbronności i z podstawy prawnej wymiaru kary eliminuje przepis art. 64 § 1 kk,

- w pkt II części dyspozytywnej ustala, że zaliczony okres pozbawienia wolności dotyczy zatrzymania i tymczasowego aresztowania,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. K. kwotę 516, 60 zł w tym 96, 60 zł podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

IV. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 552/13

UZASADNIENIE

R. S. oskarżony był o to, że:

w dniu 23.05.2013r. w J. na ul. (...) po uprzednim użyciu przemocy wobec G. D. i doprowadzeniu jej do stanu bezbronności w ten sposób, że przewrócił pokrzywdzoną na ziemię a następnie przycisnął ją swoim ciałem do ziemi, po czym dokonał zaboru jej torebki wraz z zawartością w postaci: dowodu osobistego, portfela z zawartością pieniędzy

w kwocie 2.300 zł, telefonu komórkowego m-ki S. model (...), kluczy do mieszkania, karty bibliotecznej, legitymacji biletu miesięcznego nr (...), karty klubowej (...), kosmetyków, kłapek powodując szkodę w łącznej wysokości 2.400 zł na rzecz pokrzywdzonej, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 17 października 2007 roku sygnatura akt IIK 678/07 za czyny z art. 280§1kk oraz 280§1kk i art. 275§1kk i art.276kk w zw. z art.11§2kk na karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od 20.06.2007r. do 17.10.2007r., od 11.12.2007r. do 09.06.2008r. i od 09.06.2009r. do dnia 13.08.2011r. czym działał w warunkach powrotu do przestępstwa,

tj. o czyn z art. 280§1kk i art. 275§1kk i art. 276kk w zw. z art. 11§2kk w zw. z art. 64§1kk.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2013r. (sygn. akt IIK 1066/13):

I. oskarżonego R. S. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w części wstępnej wyroku tj. występku z art. 280§1kk i art. 275§1kk i art. 276kk w zw. z art. 11§2kk w zw. z art. 64§1kk i za to na podstawie art. 280§1kk w zw. z art. 64§1kk wymierzył mu karę 4 (czterech) lat i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 63§1kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu R. S. okres zatrzymania od dnia 25 maja 2013r. do dnia 22 sierpnia 2013r.,

III. na podstawie art. 46§1kk orzekł wobec oskarżonego R. S. środek karny w postaci obowiązku zapłaty na rzecz pokrzywdzonej G. D. kwoty 2.390 (dwóch tysięcy trzystu dziewięćdziesięciu) złotych tytułem naprawienia szkody a nadto kwoty 3.000 (trzech tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę,

IV. na podstawie art. 29 ust. 1 Prawo o adwokaturze zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. K. kwotę 720 (siedmuset dwudziestu) złotych tytułem nieopłaconych kosztów obrony z urzędu i dalej idącą kwotę 165,60 zł (stu sześćdziesięciu pięciu złotych sześćdziesięciu groszy) tytułem podatku od towarów i usług,

V. na podstawie art. 624§1 kpk zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w całości.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości obrońca oskarżonego i zarzucił:

1. mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku obrazę przepisów postępowania a mianowicie art. 201 kpk poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrońcy o przeprowadzenie uzupełniającej opinii biegłych lekarzy psychiatrów w sytuacji gdy złożona opinia jest niepełna i niejasna albowiem została sporządzona na podstawie akt sprawy nie zawierających dokumentacji medycznej oskarżonego, a jej treść odnosi się do dokumentacji medycznej nie znajdującej się w aktach sprawy,

2. rażąco niewspółmierność kary, tj.:

a. wymierzenie oskarżonemu kary 4 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji gdy oskarżony z uwagi na upośledzenie umysłowe oraz uzależnienie mieszane posiadał ograniczoną zdolność rozpoznania zarzucanych mu czynów oraz pokierowania swoim postępowaniem;

b. orzeczenie wobec oskarżonego na rzecz G. D. zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w kwocie 3.000 zł bez należytego uwzględnienia sytuacji materialnej oskarżonego.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze,

2. zmianę zaskarżonego wyroku:

- w punkcie I poprzez wymierzenie oskarżonemu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania,

- w punkcie III poprzez orzeczenie od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonej G. D. zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w obniżonej kwocie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Nie są zasadne zarzuty apelacji wywiedzionej przez obrońcę.

Sporządzona przez biegłych lekarzy psychiatrów opinia o stanie zdrowia psychicznego oskarżonego R. S. nie jest niepełna i niejasna z uwagi na brak w aktach sprawy dokumentacji medycznej oskarżonego, która to dokumentacja – poza bezpośrednim badaniem stanu psychicznego oskarżonego – podlegała analizie biegłych.

R. S. był w przeszłości hospitalizowany w (...)Szpitalu (...)w B., badanie oskarżonego przeprowadzali biegli lekarze psychiatrzy zatrudnieni w tym szpitalu i zapoznanie się z dokumentacją medyczną dotyczącą oskarżonego a znajdującą się w tym szpitalu pogłębiło orientację biegłych przeprowadzających badanie.

Obrońca składając w toku rozprawy głównej wnioski o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych lekarzy psychiatrów nie wskazał okoliczności świadczących, iż sporządzona przez biegłych opinia jest „niejasna i niewystarczająca”.

W sporządzonej opinii biegli psychiatrzy wypowiedzieli się co do istotnych okoliczności mających orzecznicze znaczenie w przedmiotowej sprawie i w tym znaczeniu opinia ta jest pełna.

Zawarte w opinii sprawozdanie z przeprowadzonych czynności, spostrzeżeń, wywiedzione wnioski są zrozumiałe, konkretne i stanowcze – brak zatem podstaw dla stwierdzenia, iż opinia jest niejasna.

Przeprowadzony dowód z opinii biegłych psychiatrów był przekonujący i zrozumiały dla Sądu I instancji, co trafnie uzasadnił. Obrońca nie podniósł w apelacji takich okoliczności, które mogłyby podważać wnioski biegłych a zatem nie jest zasadny zarzut obrazy w postępowaniu pierwszo instancyjnym przepisu art. 201kpk.

Rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd Rejonowy przeprowadził dowody konieczne dla ustalenia prawdy materialnej, w konsekwencji, dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy. Dokonane ustalenia faktyczne poprzedzone zostały swobodną (nie dowolną) oceną zgromadzonych w sprawie dowodów, zgodną z wymogami przepisu art. 7 kpk.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie budzą wątpliwości sprawstwo i wina oskarżonego R. S. w popełnieniu przypisanego mu zaskarżonym wyrokiem przestępstwa, podobnie jak i kwalifikacja prawna popełnionego przez niego czynu.

Korekta dokonana w postępowaniu odwoławczym dotyczyła wyłącznie konieczności wyeliminowania z opisu przypisanego oskarżonemu czynu elementu o doprowadzeniu pokrzywdzonej G. D. do stanu bezbronności oraz z podstawy prawnej wymiaru kary przepisu art.64§1kk.

Z dokonanych przez Sąd Rejonowy ustaleń wynika, iż oskarżony ...”przewrócił G. D. na ziemię a następnie przycisnął ją swoim ciałem do ziemi po czym zabrał jej torebkę...”. Opisane zachowanie świadczy, iż oskarżony dążąc do odebrania obserwowanej kobiecie torebki zastosował wobec niej przemoc, tj. przymus wywarty za pomocą siły fizycznej.

Sposobem działania oskarżonego nie było doprowadzenie pokrzywdzonej do stanu bezbronności.

Istota doprowadzenia pokrzywdzonego do stanu bezbronności tkwi w podjęciu przez napastnika takich oddziaływań fizycznych na osobę pokrzywdzonego, które nie będąc ani użyciem przemocy wobec osoby, ani groźbą jej natychmiastowego użycia, jak również nie doprowadzając pokrzywdzonego do stanu nieprzytomności skutecznie

pozbawiają go możliwości podjęcia działań skierowanych przeciwko zaborowi mienia, (wyrok SN z 12.V.1994r., IIKRN 59/94, Wok. 1994, Nr 11). Przez stan bezbronności rozumieć należy taką sytuację, w której ofiara nie ma fizycznej możliwości stawiania oporu wskutek np. obezwładnienia przez zastosowanie doń środków farmakologicznych, chemicznych itp. lub z uwagi na brak swobody ruchu np. z powodu jej związania (wyr. SN z 17.VII.1975, IIKR 286/74, OSNKW 1975, Nr 7).

W podstawie prawnej orzeczenia o karze zbędnie Sąd Rejonowy powołał przepis art. 64§1kk skoro nie wymierzył oskarżonemu kary „w górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę”.

W orzeczeniu wydanym na podstawie art. 63§1kk Sąd Rejonowy błędnie wskazał, iż na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu „okres zatrzymania” podczas gdy winien zaliczyć również okres tymczasowego aresztowania – wada orzeczenia zawartego w pkt. II części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku musiała również zostać skorygowana wyrokiem sądu odwoławczego.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie budzi natomiast wątpliwości wymiar orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności.

Oczywistym jest, że zmiana kary w instancji odwoławczej może nastąpić tylko wówczas, gdy orzeczona kara nie daje się zaakceptować z powodu różnicy między nią a karą sprawiedliwą, różnicy o randze zasadniczej, rażącej. Taka sytuacja – zdaniem Sądu Okręgowego – nie ma miejsca w niniejszej sprawie, co czyni niezasadnym podniesiony w apelacji zarzut oparty na przepisie art. 438 pkt 4 kpk.

Oskarżony popełniał w przeszłości przestępstwa rozboju, przypisanego mu zaskarżonym wyrokiem czynu dopuścił się w warunkach art. 64§1kk, przy czym działał z premedytacją obserwując i podążając za pokrzywdzoną, podjęty zamiar zrealizował konsekwentnie, bez jakichkolwiek skrupułów. Stan zdrowia oskarżonego nie uniemożliwił mu rozumienie naganności przestępczego działania – zaatakowania bezbronnej kobiety, kradzieży torebki. Wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonego, dotychczasowy tryb jego życia nie zezwala na uznanie orzeczonej wobec R. S. kary za surową w stopniu rażącym a zatem w tej części zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy.

Ustalona wartość spowodowanej działaniami oskarżonego szkody w mieniu G. D. a jednocześnie wyrządzona pokrzywdzonej krzywda słusznie przesądziły o orzeczeniu wobec oskarżonego – na podstawie art. 46§1kk – obowiązku naprawienia szkody i zapłaty 3.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Powoływana przez obrońcę w apelacji „sytuacja rodzinna i majątkowa” oskarżonego nie stanowi podstawy do zmiany zaskarżonego orzeczenia „poprzez obniżenie orzeczonej kwoty – obowiązku zadośćuczynienia”.

Oskarżony utrzymuje się z niewysokiej renty, jest pozbawiony wolności i te okoliczności przesądziły o zwolnieniu go z obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze (art. 634 kpk w zw. z art. 624§1 kpk).

O kosztach nieopłaconej obrony oskarżonego w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 29 ust. 1 Ustawy – Prawo o adwokaturze i na podstawie § 14 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.IX.2002r. w sprawie opłaty za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Powołane przepisy określają stawkę minimalną za obronę przed sądem okręgowym jako drugą instancją, która wynosi 420 złotych; kwotę tę uzupełniono o 96,60 złotych tytułem 23% stawki podatku od towarów i usług, którym obciążone są usługi adwokata.

uk.